

deeltoge i det første Kursus, have kunnet deeltage i det andet; men jeg troede dog at maatte føre det igjennem. Til næste Aar kan der være Spørgsmaal om 3 à 4, som have gjennemgaaet det første Kursus og brugt det mellemliggende Aar til at gaae videre — navnlig Lærerne fra Smidstrup ved Hjørring og Viby ved Aarhus o. fl. — og naar de skulde faae Hjælp til at fortsætte dette Kursus i Sommerhalvaaret, kunde jeg ikke, uden at Thinget bestemt modsætter sig det, vægre mig. Ved at gjøre Lærerne dygtige arbejde vi paa en virksom Maade for Bondehøjskolerens Fremtid. De ærede Medlemmer skulde see de Tegninger, der vare leverede f. Ex. i Landmaaling, hvor smukke og gode de vare. Dette er den ene Side, hvorfra jeg har søgt at frede om det Træ, som Folkethinget har plantet, at det skulde kunne slaae Rødder i Befolkningen; men jeg har ogsaa gjort det i en anden Henseende. Det er indlysende, at jo nyttigere man kan gjøre saadanne Bondehøjskoler, desto bedre er det, og der er derfor opstaaet den Tanke — jeg veed ikke, hvem der var Opfinderen deraf — om det ikke, da Bondehøjskolerne kun floredede om Vinteren — det kan ikke nytte at ville forandre dette, thi det ligger i Forholdets Natur — og der altsaa i Sommerhalvaaret findes saavel Apparater og Bærelser som Lærere til Raadighed, om det ikke, siger jeg, var nyttigt, at man benyttede dette om Sommeren. Nu træffer det sig saaledes, at der i Jylland — de, der ere bekjendte med de jydskke Forhold, vide det — mange Steder er Lærere, som kun undervise om Vinteren. Om Sommeren leve de af, hvad der kan falde for. Det er i alt Fald billige Lærere og tillige brugbare; det er i saadanne Egne, hvor det vilde være urimeligt at tænke paa at have seminaristisk dannede Lærere, da de vilde blive for kostbare. Man kan ikke forfølge en enkelt Interesse ubelukkende og offere den Alt; det vilde være uforståeligt at sige, at for at Børnene skulle lære Noget, skulle Forældrene bringes til Bettelstaven. Der er mange Egne, hvor man ikke kan forhøje den meget ringe Løn, der gives til Skolelæreren. Da indtraadte der Forhandlinger mellem Ministeriet og Ringkjøbing Amtsråd, som var villigt til at anvende et Beløb til at uddanne saadanne Lærere paa Bondehøjs-

skolerne, saa at en heel Deel af slinkte unge Mænd kunne om Sommeren faae Underviisning i disse Skoler og om Vinteren gaae tilbage til deres Dømt. Man sagde: naar I give dem en Opmuntring dertil, saa vilde vi forsøge Eders Tilstud noget. Det gik vedkommende Skoleraad ind paa, og det er Grunden, hvorfor Ringkjøbing Skoleraad er opført med et saa stort Beløb. Sidste Sommer var der saaledes 16 af de omhandlede Lærere, som paa denne Maade havde brugt Sommerhalvaaret til deres Uddannelse. Dette mener jeg ogsaa er en hensigtsmæssig Anvendelse af de bevilgede Summer, thi den vil vistnok bidrage til, at den Indretning, som jeg villig skal indrømme, at dette Thing har en væsentlig Andeel i, kan frembringe gode Frugter. — Der er et Punkt endnu, jeg veed ikke, om det just blev berørt her eller under Forhandlingerne i Udvalget. Der staaer nemlig opført en Understøttelse til Skolelærer Rasmussen i Tarm, som giver Underviisning i Agerdyknings-Chemi for 12 Ldre. Han omfatter ikke alle de Fag, der læres paa en Bondehøjskole, og hans Underviisning er altsaa, om jeg saa maa sige, en deelvis Bondehøjskole. Det har i høi Grad interesseret mig at lægge Mærke til denne Mand. Han opholdt sig Vinteren over her i Staden, besøgte Laboratorierne og andre Indretninger, og det har i høieste Grad interesseret og glædet Alle, der gav ham Underviisning, at see, med hvilken Varme og Kraft han arbejdede. Han gik derefter tilbage til sin Skole — jeg skal bemærke, at han iøvrigt er en fortrinlig Almueskolelærer. Nu seer man jo tidt, at En tager en Bog, der handler om en vis Green af Videnskaben, f. Ex. Chemi, lærer, hvad der staaer i den og lærer de Andre Chemi efter den, uden at være istand til at foretage den mindste Analyse, men dette gjælder ikke om denne Mand; han har modtaget en grundig Underviisning, saa at han nu selv med Tilfredsstillelse kan give Andre Underviisning. Og hvorfor skulde det ikke kunne gaae ogsaa ad denne Vej at lade Bondestanden komme en højere Underviisning tilgode? — Jeg har saaledes gjort Rede for den Anstiftelse, der har ledet Ministeriet i denne Sag, og jeg haaber, at de Herrer vilde anerkjende, at man saa langt